

คำวินิจฉัยของ นายปรีชา เถลิงถวัลย์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๖-๑๕/๒๕๕๓

วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๓

เรื่อง ศาลจังหวัดสุพรรณบุรีสั่งคำโต้แย้งของจำเลยเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๕

ด้วยพนักงานอัยการจังหวัดสุพรรณบุรี ได้ฟ้อง นายดิถก เข้มนม นายบุญเลิศ เลิศศิริ นายมนูญ สุทธิจินดา นายอำเภอ ศรีดี นายบุญนาค นบน้อย เป็นจำเลยในคดีอาญาทำสำนวนกล่าวหาว่า จำเลยกระทำการฝ่าฝืนคำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากนายกรัฐมนตรี เรื่อง การระงับการเพาะเลี้ยงกิ้งกูดดำเพื่อรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๕๘ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๗

จำเลยทุกสำนวนให้การปฏิเสธสรุปได้ว่า ไม่ได้เลี้ยงกิ้งกูดดำในระบบความเค็มต่ำ คำสั่งของ ผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ ๑/๒๕๕๑ เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทั้งคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๒/๒๕๕๑ ก็ไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๕ เพราะการเลี้ยงกิ้งกูดดำระบบหมุนเวียนระบบปิดความเค็มต่ำไม่มีผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมข้างเคียง การห้ามเพาะเลี้ยงกิ้งกูดดำทุกระบบเป็นการลิดรอนสิทธิของผู้เลี้ยงกิ้งกูดดำที่มีการจัดการที่ดี ส่วนกฎหมายเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมมีความมุ่งหมายให้มีการรักษาสิ่งแวดล้อมการใช้กฎหมายดำเนินการกับผู้ที่มีได้ก่ออันตราย ต่อสิ่งแวดล้อมจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น คำสั่งนายกรัฐมนตรีและคำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี ดังกล่าว จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๐ เนื่องจากอ้างอำนาจในการออกคำสั่ง ไม่ถูกต้องเพราะกฎหมายเฉพาะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ หมายความว่า กฎหมายที่ออกโดยฝ่าย รัฐสภา มิใช่คำสั่งทางปกครองที่ออกโดยฝ่ายบริหาร นอกจากนี้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฯ เป็นกฎหมายทั่วไปมุ่งส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมทุกชนิด ซึ่งมีได้ เจาะจงในเรื่องหนึ่งเรื่องใดโดยเฉพาะการออกคำสั่งลิดรอนสิทธิเสรีภาพในการประกอบกิจการ หรือ การประกอบอาชีพของประชาชนชาวไทย จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขัดต่อรัฐธรรมนูญ เป็นอันใช้บังคับ มิได้ การออกคำสั่งที่กระทำหลังจากผู้ร้องประกอบอาชีพเลี้ยงกิ้งกูดแล้ว เป็นการกระทำที่ไม่เป็นธรรม ต่อผู้ร้อง กฎหมายที่ศาลจะนำมาใช้บังคับแก่คดีของผู้ร้อง คือ คำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๒/๒๕๕๑ และคำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ ๑/๒๕๕๑ ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและ

รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๕ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๐

นายมนูญ สุทธิจินดา นายอำเภอ ศรีดี และนายบุญนาค นบน้อย ให้การเพิ่มเติมว่า คำสั่งนายกรัฐมนตรีและคำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรีดังกล่าวยังขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖๐ ด้วย เนื่องจากเป็นคำสั่งที่เกิดจากมติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๒ เพราะมาตรา ๑๒ ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนที่อาจได้รับผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตนมีส่วนร่วมออกความเห็นในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการทางปกครอง ดังนั้น คำสั่งนายกรัฐมนตรีและคำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี จึงใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖

เนื่องจากยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนของกฎหมายที่จะใช้บังคับแก่คดีของจำเลย จำเลยจึงขอให้ศาลจังหวัดสุพรรณบุรีรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ โดยคดีของ นายดิลก เข้มนาม และนายบุญเลิศ เลิศศิริ ศาลจังหวัดสุพรรณบุรีส่งสำนวนให้กระทรวงยุติธรรมแล้ว และกระทรวงยุติธรรมส่งคำร้องมายังศาลรัฐธรรมนูญในคราวเดียวกัน

พนักงานอัยการจังหวัดสุพรรณบุรีไม่ได้แถลงคัดค้านทุกสำนวน

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องของจำเลยผู้ร้องแล้วเห็นว่า ปัญหาของจำเลยทุกสำนวนเป็นปัญหาอย่างเดียวกัน จึงให้รวมการพิจารณาเข้าด้วยกัน คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยว่า คำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๒/๒๕๕๑ และคำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ ๑/๒๕๕๑ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๖๐ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย บังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติ มาตรา ๖ และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย” มาตรา ๖ บัญญัติว่า “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้” ตามคำร้องของจำเลย ผู้ร้องอ้างว่า คำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๒/๒๕๕๑ และคำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ ๑/๒๕๕๑ ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๕ และศาลจังหวัดสุพรรณบุรีจะนำมาใช้บังคับแก่คดีเป็นคำสั่งที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๖๐ เป็นอันใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า คำสั่งนายกรัฐมนตรีและคำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ผู้ร้องอ้างถึง เป็นคำสั่งของฝ่ายบริหารที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๕ ใช้บังคับได้ภายในขอบเขตที่พระราชบัญญัตินี้ตั้งกล่าวให้อำนาจไว้ และเนื่องจากคำสั่งดังกล่าวมิได้ออกโดยองค์กรที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติ จึงไม่เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่จะพิจารณาวินิจฉัย ทั้งนี้ โดยนัยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๔/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยว่า คำสั่งดังกล่าวขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ มาตรา ๕๐ และ มาตรา ๖๐ หรือไม่

จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายปรีชา เถลิมาดิษฐ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ